

1. TAKEN EN RELATIE MET NLR

De hoofdtak van de Stichting Behoud Erfgoed NLR (SBEN) is het verwerven, bewaren en het toegankelijk maken van het NLR-erfgoed, bestaande uit objecten, beeldmateriaal en documenten (in bredere zin: informatie: Verhalen, modellen, websites, software, data). De vrijwilligers van SBEN verrijken bovendien het erfgoed door historisch onderzoek, en het vastleggen van verhalen van en over het Koninklijk Nederlands Lucht- en Ruimtevaart Centrum (NLR) en haar voorgangers Nationaal Luchtvaartlaboratorium (NLL) en Rijksstudiedienst voor de Luchtvaart (RSL).

De relatie van de Stichting met NLR is sinds 2000 formeler vastgelegd, in de statuten van SBEN en in een museumovereenkomst tussen NLR en SBEN. NLR steunt SBEN in organisatorisch, materieel en financieel opzicht. SBEN heeft bovendien de status van Cultureel Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

In dit verslagjaar is de oude museumovereenkomst uit 2007 vervangen door een nieuwe erfgoedovereenkomst. De overeenkomst tussen NLR en SBEN is geactualiseerd en ook is beter vastgelegd hoe NLR en SBEN structureel met elkaar samenwerken om NLR-zaken gedurende hun levensloop duurzaam te archiveren, opdat SBEN NLR het na selectie van NLR kan overnemen als NLR-erfgoed. Daarna is het de taak van SBEN om het erfgoed te behouden en duurzaam toegankelijk te maken voor doelgroepen.

In de verslagperiode heeft het Beleidsplan 2023-2027 richting gegeven aan het uitvoeren van de taken van de Stichting. Met het op basis van dit Beleidsplan opgestelde Werkplan voor de periode 2023-2025 is duidelijk gemaakt welke werkzaamheden in deze periode een permanent karakter hebben, welke projecten er in bewerking zijn en welke activiteiten wachten op beschikbare tijd en vrijwilligers.

Het jaarlijkse overleg van het bestuur van SBEN met de directie van NLR vond op 1 april plaats met de algemeen directeur, Michel Peters en met de financieel directeur (a/i), Peter Kersten. Op 13 november heeft het SBEN-bestuur kennisgemaakt met het nieuwe NLR-bestuur. Tijdens het kennismakingsgesprek met de nieuwe raad van bestuur, bestaande uit Tineke van der Veen (CEO), Jan Lintsen (CFO) en Martin Nagelsmit (CTO) hebben wij de historie, het doel, de huidige activiteiten en de

nabije toekomst van SBEN toegelicht. Ook hebben we de belangrijke rol van SBEN bij het duurzaam beschikbaar maken en houden van lucht- en ruimtevaarterfgoed van NLR besproken. Uit de reacties van de nieuwe bestuursleden bleek dat zij een positieve grondhouding hebben ten aanzien van SBEN en dat we op de ingeslagen weg met de nieuwe overeenkomst door kunnen gaan. Verheugend was dat ook het nieuwe bestuur bereid is SBEN financieel te steunen; in het komend jaar wordt een speciale bijdrage geleverd aan verdere digitalisering van het NLR-erfgoed. SBEN kan vervolgens weer een deel toegankelijk maken voor belangstellenden.

Het kwartaaloverleg met het hoofd van de NLR-afdeling Ondersteunende Diensten werd voortgezet. Naast de zeer gewaardeerde support van NLR bij donateursbijeenkomsten en bij verbeteringen van onze werkruimten in beide vestigingen van NLR, is ook de toegang van iedere vrijwilliger tot de NLR fysieke ruimten als ook tot een aantal ICT-voorzieningen goed geregeld. In dit overleg werd in het verslagjaar ook veel aandacht besteed om aan de wensen van de erfgoedstichting voor betere toegang tot en overdracht van potentieel NLR-erfgoed, met name na 1961, te krijgen. Door de complexiteit hiervan zal dit nog enige tijd vergen om dit structureel te kunnen realiseren binnen de NLR omgeving. We kregen veel medewerking voor incidentele aanvragen en voor ondersteuning van de ICT-werkomgeving bij NLR voor de SBEN-vrijwilligers.

Ook dit jaar werd ter gelegenheid van de Dag voor de vrijwilligers een lunch aangeboden aan de SBEN-vrijwilligers door NLR; om logistieke redenen werd deze verplaatst naar 14 januari 2026. De warme woorden door NLR voor het werk dat de vrijwilligers belangeloos uitvoeren aan het NLR-erfgoed en de lunch werden door allen zeer gewaardeerd.

Toespraak van Jan Lintsen (CFO NLR) tijdens de door het NLR aangeboden lunch aan onze vrijwilligers

2. JUBILEUM SBEN

In 2025 vierde SBEN haar officiële 25-jarig jubileum. De Stichting Historisch Museum Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium werd op 27 juni 2000 opgericht via een notariële akte. Toch gaat onze geschiedenis eigenlijk nog verder terug: al rond 1975 begonnen vrijwilligers, medewerkers en oud-medewerkers met het verzamelen van historische objecten. In 1985 leidde dit tot de inrichting van een kleinschalig museum op het NLR-terrein in Amsterdam. De oprichting van de stichting in 2000 had als doel het veiligstellen van het verzamelde erfgoed door overdracht in eigendom naar het museum. Dit kwam ook door de opgedane lessen met het weer moeten inleveren in het faillissement van alle museumstukken door het Fokker “museum” in 1996. In 2017 werd de naam gewijzigd naar Stichting Behoud Erfgoed Nederlands Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium (SBEN), om beter uit te drukken dat de stichting breder werkt dan alleen een – momenteel niet aanwezige eigen – fysieke museumlocatie.

Voor dit jubileum is een werkgroep actief geweest met het organiseren van verschillende activiteiten. Een speciale nieuwsbrief met het programma en jubileumlogo werd verspreid aan de donateurs en de medewerkers van NLR en DNW. Naast de viering zelf, wilden we met deze gelegenheid ook meer bekendheid geven aan SBEN binnen NLR en willen we extra nieuwe vrijwilligers aantrekken. Hard nodig om de continuïteit te borgen vanwege het verloop in onze oudere vrijwilligers. Ook blijven zo telkens de contacten tussen de erfgoedvrijwilligers en de NLR-collega's in stand en houden we voeling met het nieuwere erfgoed. Op de interne NLR Cockpit-website plaatsten we maandelijks informatieve jubileumberichten en in beide vestigingen werden tijdelijke tentoonstellingen voorbereid. In de vestiging Marknesse is met medewerking van NLR een nieuwe vitrine neergezet bij het bedrijfsrestaurant, waarmee we een deel van de NLR-erfgoedobjecten kunnen laten zien aan NLR-medewerkers en hun bezoekers.

3. HUISVESTING

Inmiddels kent nu ook SBEN een volwaardige twee-vestigings situatie. In een vorig jaarverslag is al aangegeven dat naast de opslag van grote erfgoedobjecten in hal 4 van de nieuwbouw in de NLR-vestiging Marknesse ook een permanente werkruimte in het zogenaamde Living Lab is gevonden. Door een renovatie eind 2025 zijn er nu ook meer werkplekken en een betere werkomgeving gecreëerd. De werkruimte in het voormalige portiersloge ruimte in Amsterdam is opgeruimd en voorzien van nieuwe werkplekken in samenwerking met de Personeelsvereniging en de afdeling ASAM, die deze ruimte buiten de woensdagen gebruikt.

4. BESTUUR EN VRIJWILLIGERS

In mei is Anneke Donker officieel toegetreden tot het bestuur. Zij heeft o.a. een aantal taken van Jan van Doorn overgenomen en zal haar relatienetwerk en expertise op het snijvlak van luchtvaarttechnologie, wiskunde en informatica en toepassingen in internationale defensieprogramma's, mede inzetten voor bestuurstaken. Daarnaast zal zij zich ook bezighouden met de invulling van de erfgoedovereenkomst tussen NLR en SBEN.

De Stichting telde aan het eind van het jaar 26 vrijwilligers. Twee nieuwe vrijwilligers hebben zich aangemeld, namelijk Fennanda Doctor en Ger Nielen.

Fennanda Doctor is een software engineer met uitgebreide ervaring in onder andere ruimtevaarttoepassingen bij het NLR. Zij zal zich onder ander bezighouden met het up-to-date houden van het robotspel (EXTERRA-2) dat zonder problemen draait bij het NRM in Lelystad. Met NLR is overeengekomen dat dit digitale erfgoed binnenkort aan SBEN wordt overgedragen. Met medewerking van NLR is een passende onderhouds- en beheeromgeving gemaakt om dit werk uit te voeren.

Ger Nielen heeft uitgebreide ervaring met test- en certificeringswerkzaamheden met betrekking tot o.a. de NLR testvliegtuigen, de Cessna Citation PH-LAB en de Fairchild-Swearingen Metro-II PH-NLZ. Vele jaren was hij één van de piloten voor het uitvoeren van de testvluchten.

Jaap de Jong heeft zijn vrijwilligerswerk als beheerder van de objectencollectie moeten neergeleggen vanwege persoonlijke omstandigheden. We zijn hem enorm dankbaar voor zijn inzet sinds 2003, en voor zijn rol in de beginfase rond 1975 waarin hij met Jan ter Boekhorst en anderen het potentieel NLR-erfgoed inventariseerde en opsloeg.

Sinds eind 2024 zijn Ad de Graaff en Ruud Ross als tijdelijke vrijwilligers bezig om samen met enkele vaste vrijwilligers onderzoek te doen naar de samenwerking tussen NLR en Indonesië en daarover een publicatie te laten verschijnen.

Het bestuur hield zes vergaderingen in het verslagjaar.

Op 23 april en 16 juli werden algemene vergaderingen van het bestuur met de vrijwilligers gehouden. In deze vergaderingen zijn de plannen, de prioriteiten en de voortgang besproken.

Op 5 november werd het jaarlijkse vrijwilligersuitje gehouden bij het Luchtvaart- en Oorlogsmuseum op Texel. Vanwege de relatieve grote afstand en ook vanwege het 25-jarig jubileum werd dit gecombineerd met een gezamenlijke maaltijd in een wegrestaurant na afloop van het bezoek.

Bezoek van onze vrijwilligers aan het Luchtvaart- en Oorlogsmuseum op Texel in november

Vanuit SBEN is blijvend behoefte aan aansluiting bij recent NLR-werk, ook na de extra activiteiten in dit jubileumjaar. Mede daarom wordt ook gezocht naar wegen om de medewerkers van NLR kennis te laten maken met onze Stichting en de historie van NLR. Daartoe is afgesproken dat op de NLR-TV schermen en op de interne Cockpit-website het verschijnen van onze kwartaal-Nieuwsbrief en de halfjaarlijkse donateurslezing zal worden gepubliceerd. Naar andere mogelijkheden om onze bekendheid te vergroten wordt blijvend gezocht.

Met het oog op de geldende beveiligingsregels wordt in het overleg met NLR steeds opnieuw bekeken of aanpassing nodig is van de fysieke en digitale toegangsmogelijkheden voor vrijwilligers in de beide vestigingen, ook op het gebied van ICT-faciliteiten en Informatiecentrum (zoals een speciale "SharePoint"-omgeving voor het bewaren en voor vrijwilligers toegankelijk maken van de vele SBEN-bestanden bijvoorbeeld).

5. ONTWIKKELINGEN M.B.T. HET NLR ERFGOED

In het documentenarchief is door Ronald Dijkstra het gehele jaar gewerkt aan het omzetten van het NLR-Correspondentiearchief van ordners in archiefdozen, een enorme klus die nog niet klaar is, maar waardoor al veel plankruimte werd bespaard.

Ondertussen werken de beheerders van de SBEN-archieven, DirkJan Rozema met het documentenarchief en Harry Smit voor het objectenarchief, onverdroten verder aan het verbeteren van het beheer en het opnemen van nieuwe elementen in de archieven.

In het kader van onze werkzaamheden om ons documenten archief te digitaliseren is in 2024 een eerste batch van 419 microfiches van RSL-rapporten met financiële steun van het NLR bij een extern bedrijf omgezet in PDF-documenten. In 2025 is, eveneens met steun van NLR, een tweede batch van 1326 microfiches met RSL-rapporten gedigitaliseerd.

In 2025 is een nieuwe SBEN-werkgroep begonnen: VIFID (Video- en Film-Digitalisatie), die zich buigt over de fysieke films en videobanden van de Erfgoedstichting. Het betreft een omvangrijke collectie die in het verleden om praktische en klimatologische redenen grotendeels is opgeslagen bij het Luchtvaartmuseum Aviodrome, samen met video-afspeel-apparatuur.

Onder leiding van Rob Krijn zijn vier vrijwilligers bijna elke week bezig om de circa 750 videobanden te bekijken, de inhoud samen te vatten en te classificeren in verschillende categorieën van aanbevelingen, van "Behouden, digitaliseren en toevoegen aan SBEN-collectie" (groen), "Twijfelgevallen - waarvoor nadere specialistische beoordeling nodig wordt geacht"- (geel), "Onbekend- nader onderzoek met vakspecialisten nodig" (blauw) en "Niet bewaren" (Rood). Aan het eind van het jaar waren 635 tapes een eerste keer beoordeeld. De films zullen later aan bod komen.

Het Aviodrome is benaderd door de (zeer professionele) Stichting Beeld en Geluid, die van de Overheid de opdracht heeft gekregen om nationaal erfgoed op film en video te digitaliseren en zo te bewaren en toegankelijk te maken voor Nederland. Bekeken wordt of en op welke manier SBEN met het NLR-erfgoed hierbij kan aansluiten.

Met het systematisch in kaart brengen van het omvangrijke beeldarchief, deels opgeslagen in dezelfde kelderruimte als het documentenarchief, moet nog worden begonnen. Onderdeel van het beeldarchief is digitaal opgeslagen beeldmateriaal (foto en film). Dit digitale beeldmateriaal is voor een zeer klein deel overgezet naar een speciale SharePoint site waardoor ook de vrijwilligers thuis toegang hebben tot die informatie. De scanwerkzaamheden zijn zeker nog niet afgerond maar zijn pas zinvol te hervatten als het beheer van het beeldarchief is opgezet en functioneert.

Helaas is de vulling van de ZCBS¹-beeld- en objectenbank (zie ook: www.erfgoednlrcollecties.nl) beperkt gebleven. Het grote probleem is, dat er te weinig 'beschrijvers' beschikbaar zijn om een goede voortgang mogelijk te maken met het beheren en digitaal toegankelijk maken voor belangstellenden. De beeldbank bestond aan het einde van het jaar uit ca 822 foto's, waarvan 786 op internet zijn geplaatst, naast 162 carrouselfoto's. De beschrijving van objecten in de objectenbank, als onderdeel van de bovengenoemde website, kende ook een beperkte voortgang. Van de 2741 geregistreerde objecten in de objectenbank zijn er nu 186 beschreven en op internet geplaatst.

Uiteraard werd binnen de reguliere werkzaamheden ook veel aandacht besteed aan het beheer van de twee websites van SBEN. Door de webbeheerders, Erik

¹ ZCBS = Zyper Collectie Beheer Systeem = door SBEN gebruikt database system voor collectiebeheer.

Vermeulen en Jos Stevens, is veel werk verricht om de website up-to-date te houden met de laatste versie van het onderliggende collectiebeheersysteem.

Via de website en het collectie-beheer- en publicatiesysteem komen regelmatig vragen binnen aan SBEN over NLR- of lucht- en ruimtevaarterfgoed. In 2025 zijn weer interessante vragen beantwoord en contacten gelegd. Ook zijn op aanvraag objecten beschikbaar gesteld bij evenementen en bezoeken van belanghebbers van NLR.

6. NIEUWSBRIEVEN/ DONATEURSBIJENKOMSTEN

Vijfmaal werd een nieuwsbrief uitgebracht met de zeer gewaardeerde hulp van de betreffende NLR-medewerkers van de afdeling Huisvesting en Facilitaire Zaken. Een daarvan was een speciale nieuwsbrief, uitgebracht in mei 2025. Deze is ook verstrekt aan alle NLR-medewerkers, ter gelegenheid van de start van onze 25 jaar SBEN jubileum activiteiten.

Naast het voltooien van de in de nieuwsbrief gepubliceerde artikelenserie over de ontwikkeling van de afdeling Vliegproefinstrumentatie op basis van de memoires van Rob van der Velde, zijn er ook de series voortgezet over respectievelijk de ontwikkeling van een Hypersone testfaciliteit en over aëroelastisch onderzoek bij het NLR, door respectievelijk onze vrijwilligers Anton de Bruin en Roel Houwink.

Er werden twee donateursbijeenkomsten gehouden, waarvan de eerste op 12 april in Amsterdam. Sacha Smit-van de Velde gaf een presentatie over Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL): “Introductie luchtverkeersleiding en gerelateerde hinderbeperking”.

De tweede donateursbijeenkomst was op 11 oktober in de vestiging Marknesse. De presentatie over “De ontwikkeling van windtunnelmodellen – van metaal naar composiet”, werd verzorgd door Cor Steeghs van de afdeling AVET en Ralph Creemers van de afdeling AVST van NLR.

7. DONATEURS

Onze donateurs leveren met hun donatie een belangrijke bijdrage aan het voortbestaan van de stichting. Aan het einde van het jaar waren er 173 donateurs (74 jaardonateurs en 99 donateurs voor het leven), zes minder dan bij de start van het jaar.

Overleden zijn de volgende donateurs in 2025:

- Gerard Hameetman (11-02-2025)
- Henk Vlieger (24-02-2025)
- Henk Berghuis van Woortman (09-03-2025)
- Wim de Wolf (06-07-2025)
- Roel Noback (24-12-2025)

In onze berichtgeving aan de oud NLR-medewerkers hebben wij in 2025 het overlijden van 11 oud-collega's meegedeeld (incl. de 5 bovengenoemde donateurs).

In 2025 hebben zich zes nieuwe donateurs aangemeld. Voor twaalf donateurs is het donateurschap per 1 januari 2026 beëindigd met als reden op eigen verzoek (5x) door overlijden (5x) of geen reactie op donatie betalingsverzoeken (2x).

In samenwerking met NLR zal de aandacht bij het werven van nieuwe donateurs ook uitgaan naar de doelgroep van (jonge) NLR-medewerkers. NLR-medewerkers die met pensioen gaan worden al sinds enige jaren met medewerking van de NLR-Personeel en Organisatie afdeling met een SBEN-brief gewezen op de mogelijkheid om erfgoedvrijwilliger te worden. Daarnaast hebben we tijdens onze jubileumactiviteiten aandacht gegeven aan het werven van vrijwilligers en donateurs en blijven we door persoonlijke contacten met NLR-medewerkers tijdens onze werkzaamheden vrijwilligers werven.

8. GEBRUIK VAN HET NLR-ERFGOED

Met een aantal erfgoedorganisaties zoals de Vereniging Bedrijf en Historie en de ZCBS-stichting worden belangen behartigd, kennis en ervaring uitgewisseld en erfgoed beschikbaar gesteld. NLR-erfgoed kan zo voor een breder publiek zichtbaar worden gemaakt als dat past bij de activiteiten van anderen.

De eerdere contacten tussen SBEN en het Rijksmuseum hebben geresulteerd in een bruikleenovereenkomst, waarbij een windtunnelmodel van de ELDO-draagkraket met lanceertoren door het Rijksmuseum nu voor twee jaar t/m mei 2026 is opgenomen in een tijdelijke expositie van de afdeling 20ste eeuw.

Bij het Nationaal Ruimtevaart Museum (NRM), gehuisvest in het Aviodrome in Lelystad, bevindt zich een aantal SBEN-objecten in bruikleen en een NLR-software spel voor het manipuleren van de Europese robotarm op het Space Station. Inmiddels zijn afspraken gemaakt tussen NLR en SBEN over de overname door SBEN van dit robotspel. Namens SBEN zal Fenanda Doctor het EXTERRA-2-spel gaan onderhouden en beschikbaar stellen.

Ook aan het Luchtvaart- & Oorlogsmuseum Texel (LOMT) zijn objecten in bruikleen gegeven. Het bestuur heeft in 2025 de banden met LOMT verder aangehaald met een bezoek door onze vrijwilligers in het kader van ons jubileum-uitje.

Het Nederlands Transport Museum (NTM), waar we een flink aantal grote objecten hadden opgeslagen en ook de GRACE-simulator hadden ondergebracht, moest in de loop van 2023 aankondigen dat de verhuizing van hun museum nu echt in gang gezet ging worden. Gelukkig hadden we alle grote objecten al

eerder naar de vestiging Marknesse kunnen verhuizen, maar nu moest ook de GRACE-simulator worden klaargemaakt voor verhuizing. Besloten werd dat niet alle onderdelen van de GRACE-simulator mee zouden verhuizen. Met name voor het bewegingssysteem werd onderkend dat het niet meer gebruikt zou worden bij een toekomstige opstelling op de nieuwe locatie van het NTM. Omdat de afdeling AVTH van het NLR tot onze grote vreugde hernieuwd belangstelling bleek te hebben voor dit bewegingssysteem, is het in 2024 overgebracht naar de vestiging Marknesse en weer in ere hersteld als onderdeel van een geheel nieuwe testopstelling voor diverse toepassingen. In 2025 bleek echter dat het NTM geen nieuwe locatie kon vinden en een faillissement onafwendbaar werd. Dankzij de medewerking van NLR kon de GRACE-simulator op tijd verhuisd worden naar de vestiging Marknesse in afwachting van een beslissing over nieuwe plaatsing. Uiteindelijk werd besloten om GRACE in bruikleen te geven aan het Mechanisch Erfgoed Centrum in Dronten; aflevering vond plaats in december 2025. Verwacht wordt dat GRACE aan het eind van 2026 weer operationeel zal kunnen zijn, mede dankzij de inzet van de vrijwilligers van de Stichting Aviosim, Nederland en enkele NLR-medewerkers, die GRACE ook hadden opgebouwd bij het NTM.

Het bewegingssysteem van de GRACE-simulator arriveert in de vestiging Marknesse

DirkJan Rozema werkte, samen met de door hem ingestelde redactiecommissie, in 2025 verder aan het boek over prof. dr. ir. H.J. van der Maas (1899-1987), onder meer oud-bestuursvoorzitter van het NLR, die in een lange periode in 20^e eeuw medebepalend was voor de Nederlandse lucht- en ruimtevaart. Bezoeken aan archieven bracht interessante nieuwe informatie. De bedoeling is om dit boek begin 2027 te publiceren, zowel in boekvorm als in een e-boek.

De digitale beeldbank en objectenbank zijn bij uitstek een goed middel voor toegang tot het NLR-erfgoed. Deze banken worden regelmatig door de buitenwereld

geraadpleegd (2309 (objectenbank) en 4551 (beeldbank) maal in 2025 t.o.v. 1962 (objecten-)/3272 (beeldbank) maal in 2024), evenals het documentenarchief zelf, waar ook in 2025 weer bezoekers zijn verwelkomd.

De activiteiten door Ferdi Uilhoorn ten behoeve van de RSL/NLL/NLR-personeelsdatabase werden in de loop van het verslagjaar voortgezet. Deze database is alleen bedoeld voor intern SBEN-gebruik ten behoeve van eigen onderzoek en als ondersteuning bij het verzenden van overlijdensberichten aan oud- NLR-medewerkers via de speciale SBEN-nieuwsbrief. Daarnaast kan ook het bijhouden van het personeelsbestand door de jaren heen gezien worden als NLR-erfgoed.

De eerste gesprekken met een lid van de NLR-barcommissie, met als doel de mogelijkheden te verkennen voor het exposeren van enkele van onze objecten in het ketelhuis in Amsterdam, hebben in 2025 geresulteerd in een selectie van een drietal objecten die in 2026 opgesteld zullen worden.

9. SAMENVATTING - TERUGBLIK EN VOORUITBLIK

In 2025 zijn de SBEN-activiteiten grotendeels uitgevoerd volgens het beleidsplan 2023–2027 en het werkplan 2023-2025. Extra aandacht ging uit naar het 25-jarig jubileum van SBEN, de nieuwe erfgoedovereenkomst met NLR en de selectie van (bewegend) beeldmateriaal bij Aviodrome. Reguliere activiteiten, zoals bestuurswerk, nieuwsbrieven, donateursbijeenkomsten, digitalisering van archiefmateriaal en registratie in digitale databanken, zijn succesvol uitgevoerd door een relatief klein team van vrijwilligers.

Het beschikbaar stellen van een beveiligde digitale werkomgeving maakte thuiswerken mogelijk en bood vrijwilligers kansen voor archiefonderzoek. Door beperkte capaciteit konden echter niet alle geplande

nieuwe projecten worden gestart. Daarnaast blijven ruimtegebrek bij NLR en een beperkte vrijwilligerscapaciteit bij toenemende omvang van het erfgoed belangrijke aandachtspunten.

Voor de komende jaren ligt de belangrijkste uitdaging dan ook in het aantrekken en ondersteunen van nieuwe vrijwilligers en het veiligstellen van NLR-erfgoed, met name materiaal van na 1961 dat nog bij NLR aanwezig is. Intensieve samenwerking met NLR-management en -medewerkers blijft daarbij essentieel. De nieuwe erfgoedovereenkomst heeft aan beide zijden het bewustzijn van het belang hiervan vergroot. ■